

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ**

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01601
тел.: (044) 256-03-33, факс: (044) 253-64-04
сайт: www.mvs.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 00032684

Верховна Рада України
Комітет з питань
правоохоронної діяльності

від _____ 20__ р. № _____

На № 04-27/3-2020/218981 від 24 листопада 2020 р.

**Про опрацювання законопроектів
реєстр. № 4335, 4335-1, 4336, 4336-1**

Міністерство внутрішніх справ України в межах компетенції розглянуло листи Голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності Монастирського Д. А. від 24 листопада 2020 року № 04-27/3-2020/218981, від 03 грудня 2020 року № 04-27/3-2020/228918 та від 11 грудня 2020 року № 04-27/3-2020/237625 щодо надання пропозицій та зауважень до проєкту Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4335 від 06 листопада 2020 року), поданого до Верховної Ради України народними депутатами України Фрісом І. П., Бакумовим О. С., Федієнком О. П. та іншими, проєкту Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси» (реєстр. № 4335-1 від 24 листопада 2020 року), поданого до Верховної Ради України народним депутатом України Шараськіним А. А., проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4336 від 06 листопада 2020 року), поданого до Верховної Ради України народними депутатами України Фрісом І. П., Бакумовим О. С., Федієнком О. П. та іншими, Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси» (реєстр. № 4336-1 від 24 листопада 2020 року), поданого до Верховної Ради України народним депутатом України Шараськіним А. А., у зв'язку із чим повідомляє таке.

Підписувач Герашенко Антон Юрійович
Сертифікат 41CDBEF7B7ADD7310400000AD0E000074260000

МВС України
№44484/3/12-2020 від 28.12.2020

318055

Щодо проєкту Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4335 від 06 листопада 2020 року) (далі – проєкт Закону).

У цілому, підтримуючи мету, на досягнення якої спрямовано проєкт Закону, звертаємо увагу на таке.

1. Щодо визначень термінів та понять, передбачених статтею 1 проєкту Закону.

1.1. Проєктом Закону під терміном «автоматична вогнепальна зброя» розуміється вогнепальна зброя з повною автоматизацією перезаряджання та пострілів завдяки енергії порохових газів, що утворюються під час горіння металюного заряду у стволі, і яка здатна здійснити більше одного пострілу після одного натискання на спусковий гачок.

Звертаємо увагу, що зазначений термін є невдалим. Так, визначення джерела енергії автоматизації процесу перезаряджання виключно за рахунок енергії порохових газів, що утворюються під час горіння металюного заряду у стволі, дозволяє застосувати інше джерело енергії (наприклад, електропривод) і створити таку саме зброю, на яку не буде розповсюджуватися дія терміна «автоматична вогнепальна зброя» у запропонованій проєктом Закону редакції.

Одна з головних ознак автоматичної вогнепальної зброї – можливість стрільби чергами – двічі присутня у визначенні, а у словосполученні «повна автоматизація перезаряджання» слово «повна» потребує додаткового роз'яснення в частині, які саме ступені автоматизації не слід вважати «повною автоматизацією».

Ознака «автоматизація перезаряджання» не потребує додаткового тлумачення, оскільки достатність цієї автоматизації визначається другою ознакою такої зброї – можливістю здійснити більше одного пострілу, разово натиснувши на спусковий гачок.

З урахуванням викладеного пропонуємо викласти термін «автоматична вогнепальна зброя» в такій редакції:

«автоматична вогнепальна зброя – вогнепальна зброя з автоматизованим перезаряджанням, з якої, разово натиснувши на спусковий гачок, можна здійснити більше одного пострілу;».

1.2. Проєктом Закону під терміном «вогнепальна зброя» розуміється будь-яка переносна ствольна зброя, яка призначена для ураження цілей снарядами, що одержують спрямований рух у стволі (за допомогою сили тиску газів, які утворюються в результаті згорання металюного заряду) та мають достатню кінетичну енергію для ураження цілі, що перебуває на визначеній відстані, за винятком старовинної вогнепальної зброї в незарядженому стані, яка виготовлена до 1899 року включно та не призначена для стрільби патронами з металевими гільзами центрального бою та кільцевого запалення. Достатньою для ураження цілі є кінетична енергія, величина якої на відстані одного метра від дульного зрізу зброї має бути рівна чи більша за 0,5 Дж/мм².

Зауважимо, що зазначений термін є запозиченим з Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності (до якого Україна приєдналася на підставі Закону України від 02 квітня 2013 року) (далі – Протокол ООН).

Однак у визначенні вогнепальної зброї для цілей Протоколу ООН згадування про старовинну вогнепальну зброю, яка виготовлена до 1899 року, звільняло її від обмежень, установлених для міждержавного переміщення сучасної вогнепальної зброї.

Тому згадування в терміні «вогнепальна зброя» старовинної вогнепальної зброї, яка виготовлена до 1899 року, формально виключає її з категорії вогнепальної зброї. При цьому проектом Закону взагалі не регламентовано окремий порядок обігу такої зброї, що створить правову невизначеність у правозастосуванні.

Пропонуємо викласти термін «вогнепальна зброя» в такій редакції:

«вогнепальна зброя – будь-яка переносна ствольна зброя, яка призначена для ураження цілей снарядами, що одержують спрямований рух у стволі (за допомогою сили тиску газів, які утворюються в результаті згоряння металюного заряду) та мають достатню кінетичну енергію для ураження цілі, що перебуває на визначеній відстані. Достатньою для ураження цілі є кінетична енергія, величина якої на відстані одного метра від дульного зрізу зброї має бути рівна чи більша за $0,5 \text{ Дж/мм}^2$;».

1.3. Проектом Закону під виробництвом (виготовленням) бойових припасів розуміється створення нової одиниці бойових припасів з матеріалів та речовин, що не були бойовими припасами (крім переспорядження бойових припасів).

Пропонуємо в цьому терміні слово «переспорядження» замінити словом «спорядження» через необхідність розрізнення термінів «виробництво бойових припасів» та «спорядження бойових припасів».

1.4. Проектом Закону під гладкоствольною короткоствольною вогнепальною зброєю (травматичною) розуміється зброя вітчизняного виробництва, спеціально сконструйована та виготовлена або перероблена для стрільби патронами, спорядженими гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металюними снарядами несмертельної дії.

Пропонуємо після слова «патронами» доповнити словами «травматичної дії», а слово «металюної» виключити.

Зазначене обумовлюється тим, що саме таке визначення патрона використовується в тексті проекту Закону. Слово «металюний» недоцільно застосовувати у сполученні з терміном «снаряд», оскільки термін «снаряд» і визначається як «металюний елемент, що вистрілюється зі зброї».

1.5. Під терміном «Єдиний державний реєстр цивільної зброї» у проекті Закону розуміється єдина інформаційно-пошукова система обліку зброї, що

знаходиться в державній власності та забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист та надання інформації про зареєстровану цивільну зброю, про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав.

Термін потребує уточнення, оскільки Реєстр включає інформацію про зброю як цивільного, так і спеціального обліку.

Отже, пропонуємо викласти зазначений термін у такій редакції:

«Єдиний державний реєстр зброї – єдина інформаційно-пошукова система обліку зброї, що знаходиться в державній власності та забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист та надання інформації про зареєстровану зброю, про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав. Реєстр складається із цивільного та спеціального обліків;».

Аналогічне зауваження стосується й термінів «місце постійного зберігання зброї», «технічний паспорт на зброю», а також усього тексту проекту Закону, де застосовується термін «Єдиний державний реєстр цивільної зброї».

1.6. У проекті Закону під терміном «калібр» розуміється діаметр каналу ствола вогнепальної зброї (у нарізного – визначається відстанню між протилежними полями нарізів), а також діаметр снаряду (міни, пулі) – найбільший його поперечний переріз, а під терміном «канал ствола» – внутрішня порожнина ствола, обмежена його дульним і казенним зрізами.

З урахуванням вимог національних стандартів, а також науково-методичної літератури пропонуємо зазначені терміни викласти в такій редакції:

«калібр – метрична або умовна величина, що характеризує внутрішній діаметр напрямної частини каналу ствола зброї;

канал ствола – внутрішня порожнина ствола, обмежена його дульним і казенним зрізами;».

1.7. У проекті Закону під терміном «класифікаційні ознаки зброї» розуміються відомості про категорію, конструкцію зброї, а також її фотографії.

Пропонуємо виключити із зазначеного терміна слова «а також її фотографії», оскільки фотографії не можуть бути ознаками зброї.

1.8. У проекті Закону пропонується надати визначення терміна «облік куль, гільз і патронів зі слідами зброї (кулегільзотека)».

Необхідно виключити із зазначеного терміна слова «і патронів», оскільки багаторічна практика продемонструвала відсутність будь-якої значущості таких об'єктів для реалізації завдань, для досягнення яких функціонує цей облік. За весь час існування обліку (кулегільзотеки) Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України через нього пройшли лише одиниці таких об'єктів. У проектах нормативно-правових актів, у тому числі тих, що вже перебувають на розгляді в Кабінеті Міністрів України, з назви цього обліку вилучене згадування про патрони.

1.9. У проекті Закону під терміном «патрон газової дії» розуміється пристрій, що призначений для пострілу з пістолетів або револьверів газових, або вогнепальної зброї обмеженого ураження, об'єднаний в одне ціле за

допомогою гільзи засобу ініціації, споряджений сльозоточивими або дратівливими речовинами і не призначений для спричинення смерті людині.

Пропонуємо слова «вогнепальної зброї обмеженого ураження» замінити словами «гладкоствольної короткоствольної вогнепальної зброї», оскільки є незрозумілим, про яку саме вогнепальну зброю обмеженого ураження йдеться в цьому терміні, а в інших статтях проекту Закону про неї не згадується.

Аналогічне зауваження стосується термінів «патрон світлозвукової дії (сигнальний патрон)» та «патрон травматичної дії».

1.10. У проекті Закону під терміном «переспорядження бойових припасів» пропонується розуміти виготовлення бойових припасів з використанням гільз нових, або тих, які раніше були відстріляні у складі інших бойових припасів та придатні для повторного використання.

На нашу думку, під переспорядженням слід вважати виготовлення бойових припасів із використанням виключно гільз, які раніше були відстріляні у складі інших бойових припасів та придатні для повторного використання. Враховуючи, що наведене в проекті визначення цього терміну передбачає можливість створення бойових припасів із нових гільз, які не були раніше відстріляні, такий процес не може вважатись «переспорядженням».

Тому пропонуємо цей термін викласти в такій редакції:

«спорядження бойових припасів – виготовлення бойових припасів власником відповідної зброї для власних потреб (без мети їх збуту) з використанням нових гільз або тих, які раніше були відстріляні у складі інших бойових припасів та придатні для повторного використання;».

1.11. Термін «пневматична зброя» пропонуємо викласти в такій редакції:

«пневматична зброя – невогнепальна зброя калібру більше 4,5 мм і швидкістю польоту снаряду більше 100 м/с, в якій снаряд приводиться в рух за рахунок стисненого газу або суміші газів;».

Зазначене обумовлюється тим, що лише за таких умов пневматична зброя вважається зброєю. Усі інші пневматичні гвинтівки та пістолети не є зброєю в розумінні проекту Закону, оскільки не мають достатньої уражаючої сили.

1.12. Термін «предмети, що імітують зброю» пропонуємо викласти в такій редакції:

«предмети, що імітують вогнепальну або пневматичну зброю – електропневматичні, пневматичні та інші пристрої, які зовні та конструктивно нагадують, копіюють та відповідають принципам дії вогнепальної або пневматичної зброї, металеві елементи яких служать для імітації чи фіксації влучення без застосування бойового припасу, або містять оптичний пристрій для фіксації влучень без застосування металевого елемента;».

Термін уточнено з урахуванням того, що він не стосується предметів, які імітують холодну чи іншу зброю, а також з урахуванням необхідності включення до нього пневматичних гвинтівок та пістолетів калібру до 4,5 мм (включно) і швидкістю польоту снаряду до 100 м/с (включно).

1.13. Термін «пристрої для подачі звукових або світлових сигналів» пропонуємо викласти в такій редакції:

«пристрої для подачі звукових або світлових сигналів – сигнальні, сигнально-освітлювальні, стартові (шумові) пістолети і револьвери, інші предмети або механізми, конструктивно призначені виключно для подачі піротехнічного світлового, звукового або димового сигналу, салютні патрони, які не мають снаряду та призначені для імітації стрільби, салюту чи подачі сигналу;».

Зазначене обумовлюється тим, що словосполучення «сигнальна зброя» принципово суперечить визначенню терміна «зброя», наведеному в проекті Закону, оскільки вироби для подавання сигналів звукових, кольорових світлових тощо не мають головної кваліфікаційної ознаки зброї – призначення для ураження цілі (живих або неживих об'єктів).

Аналогічне зауваження стосується й терміна «сигнальна зброя», який пропонується викласти в такій редакції:

«сигнальні стріляючі пристрої – вироби, призначені виключно для подачі звукового або світлового сигналу з використанням сигнального піротехнічного пристрою або сигнальних патронів;».

2. Частину першу статті 2 проекту Закону пропонуємо доповнити новим пунктом такого змісту:

«б) визначає загальні права і обов'язки фізичних осіб з питань володіння та користування вогнепальною цивільною зброєю та бойовими припасами до неї».

3. З метою забезпечення принципу правової визначеності пункт 2 частини другої статті 2 проекту Закону пропонуємо викласти в такій редакції:

«2) зброю масового ураження, у тому числі ядерну, хімічну, біологічну;».

4. Абзац шостий частини першої статті 4 проекту Закону пропонуємо викласти в такій редакції:

«– установлення вимог безпеки та технічних вимог до цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї;», що обумовлюється вимогами Протоколу ООН.

5. Із переліку конструктивно схожих зі зброєю виробів, наведеного в частині першій статті 6 проекту Закону, слід виключити пневматичну зброю калібру до 4,5 мм (включно) і швидкістю польоту металевих елементів до 100 м/с (включно) та бойових припасів до неї, оскільки такі вироби не можуть вважатися пневматичною зброєю, а відносяться до предметів, що імітують пневматичну зброю, які вже наведено в цьому переліку.

Крім того, враховуючи встановлення другою частиною цієї статті особливих вимог для введення цих виробів у цивільний обіг, доцільно включити до відповідного переліку не лише пристрої під патрон «Флобера», а й патрони до таких пристроїв.

Термін «предмети, що імітують зброю» слід привести у відповідність до уже зміненого терміну «предмети, що імітують вогнепальну або пневматичну зброю».

6. Відповідно до частини п'ятої статті 7 проєкту Закону фізичні особи-підприємці та юридичні особи (за винятком юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що мають ліцензії на виробництво та ремонт цивільної зброї і бойових припасів до неї, торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї), які мають у власності чи іншому законному володінні вогнепальну зброю, повинні укласти в установленому законодавством порядку Договір страхування цивільної відповідальності за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи застосування цієї зброї протягом 5 робочих днів після отримання зброї у власність і у 3-денний строк надати його копію уповноваженому органу Міністерства внутрішніх справ України. У Договорі страхування повинні бути зазначені всі марки та номери зброї, яка перебуває у власності особи.

Тобто на особу-власника вогнепальної зброї покладається обов'язок надавати поліс цивільно-правової відповідальності із зазначенням у ньому всієї належної цій особі зброї, у тому числі й тієї, що вже була у власності та придбана.

Оскільки, на наш погляд, зазначене може призвести до неодноразового перестраховування раніше придбаних одиниць зброї в разі придбання особою, яка вже володіє цивільною вогнепальною зброєю, нових одиниць зброї, пропонуємо виключити друге речення частини п'ятої статті 7 проєкту Закону.

7. У частині шостій статті 7 проєкту Закону слово «Законом» необхідно замінити словом «законодавством», адже порядок переходу зброї із цивільного обігу у спеціальний не може бути предметом закону, оскільки порядок придбання зброї різними спеціалізованими державними органами має свої особливості, здійснюється за різними процедурами, згідно з окремими інструкціями. Уніфікація цього процесу в одному законі є неможливою.

Аналогічне зауваження стосується й частини третьої статті 9 проєкту Закону.

8. Із частини першої статті 8 проєкту Закону слід виключити пункти 5, 10, 17 та 18, що стосуються вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, частин зброї та додаткового обладнання до зброї, заборонених до цивільного обігу.

Так, пункт 5 передбачає заборону в цивільному обігу довгоствольної вогнепальної зброї, яка дозволяє вести стрільбу зі складеним прикладом, якщо її довжина зі складеним прикладом не перевищує 800 мм.

На наш погляд, зазначене формулювання є некоректним, адже згідно з положеннями проєкту Закону вся зброя, довжина якої менша 800 мм, є короткоствольною.

Пункт 10 стосується револьверів (крім револьверів газових; револьверів, віднесених до категорії В, що знаходилися в законному користуванні до набрання чинності цим Законом; револьверів, якими нагороджені фізичні особи,

як відзнакою «Іменна вогнепальна зброя» та військовослужбовці відомчою заохочувальною відзнакою «Вогнепальна зброя»).

Звертаємо увагу, що будь-яка зброя з приєднаним уловлювачем для гільз не залишатиме відповідного елемента боєприпасу після здійснення пострілу. Тому заборона револьверів з причин не залишення гільз є необґрунтованою. Крім того, гільза є непрямим доказом і її легко підкинути на місце вчинення кримінального правопорушення, на відміну від кулі.

Пункт 17 стосується пристроїв для зменшення гучності пострілу, які призначені або можуть бути використані для короткоствольної вогнепальної зброї, а пункт 18 – тепловізійних прицілів та прицілів нічного бачення.

На нашу думку, відсутні критерії, здатні розмежовувати пристрої для зменшення гучності пострілу, які призначені для короткоствольної зброї, від пристроїв, призначених для довгоствольної зброї. Тепловізори та приціли нічного бачення можуть використовуватися при зайнятті стрільбою в тирах і на стрільбищах, тому їх заборона є недоцільною, тим більше, ураховуючи їх заборону Законом України «Про мисливське господарство та полювання», у частині використання під час полювання.

З урахуванням викладеного пропонуємо також виключити із частини першої статті 1 проекту Закону терміни «револьвер», «приціл нічного бачення» та «тепловізійний приціл», оскільки вони вживаються лише у статті 8 проекту Закону в переліку зброї та обладнання, забороненого в цивільному обігу.

9. Для забезпечення правової визначеності пункт 7 частини першої статті 8 проекту Закону слід уточнити, виклавши в такій редакції:

«нарізна зброя калібром більше 12,7 мм., якщо швидкістю польоту її кулі перевищує 700 м/с;».

10. Частиною першою статті 9 проекту Закону після слів «Збройних Сил України» необхідно доповнити словами «Міністерства внутрішніх справ України».

Зазначене обумовлене тим, що до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України належать науково-дослідні установи з розробки спеціальної техніки, установи судової експертизи, органи оцінки відповідності у сфері технічного регулювання цивільної вогнепальної зброї та боєприпасів до неї, а також заклади вищої освіти.

11. Частинами четвертою та п'ятою статті 10 проекту Закону пропонується визначити, що Держатель та технічні адміністратори Реєстру несуть відповідальність за порушення, що були вчинені під час неналежного виконання своїх повноважень, а також визначаються, зокрема, функції, які здійснюються технічним адміністратором для забезпечення захисту Реєстру. При цьому слід зазначити, що проектом Закону не визначено, на кого саме покладатимуться функції технічного адміністратора Реєстру, що ускладнить застосування вказаних норм законопроекту на практиці.

12. Відповідно до частини другої статті 15 проекту Закону обмеження щодо місткості від'ємних та невід'ємних магазинів цивільної зброї та/або

використання додаткового обладнання встановлюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Зазначена норма не узгоджується з підпунктом 7.4 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону, відповідно до якого в Законі України «Про мисливське господарство та полювання» після абзацу дванадцятого пункту 4 статті 20 пропонується додати новий абзац, згідно з яким з метою раціонального використання мисливських тварин, охорони диких тварин, а також середовища їх перебування забороняється полювання із застосуванням або використанням заборонених знарядь та забороненими способами, а саме цивільної вогнепальної зброї, віднесеної до категорій D або E без встановленого обмежувача, що дозволяє заряджати не більше двох патронів.

13. Згідно із частиною третьою статті 17 проекту Закону фізичні особи отримують право набути цивільну вогнепальну зброю, бойові припаси, основні частини до неї та дозволені засоби зменшення гучності пострілу після отримання ними Посвідчення власника зброї з відповідною категорією зброї.

Пропонуємо зазначену норму після слів «бойові припаси» доповнити словами «компоненти бойових припасів», оскільки проектом Закону не врегульовано питання придбання пороху, пуль та інших компонентів бойових припасів. Зазначена пропозиція дозволить прирівняти обіг компонентів бойових припасів до обігу бойових припасів, які можуть споряджатися з компонентів у домашніх умовах.

14. Частину четверту статті 17 проекту Закону викласти в такій редакції:

«4. Фізичні особи мають право набувати лише ті бойові припаси та кулі, які відповідають калібру наявної в них цивільної вогнепальної зброї, та основні частини лише до цієї зброї».

Зазначена пропозиція обумовлюється тим, що боеприпаси не мають калібру, оскільки калібр є виключною характеристикою зброї.

15. Частину шосту статті 18 проекту Закону після слів «мають у законному користуванні цивільну вогнепальну зброю» доповнити словами «або обіймали посади у військових формуваннях та правоохоронних органах із закріпленням табельної вогнепальної зброї».

Зазначене обумовлюється необхідністю підвищення престижу служби у військових формуваннях та правоохоронних органах.

16. Є доцільним унесення відповідних змін до статей 18 та 20 проекту Закону, передбачивши, що для отримання/продовження фізичною особою Посвідчення власника зброї з відповідною категорією зброї або отримання додаткової категорії зброї, відповідний орган Міністерства внутрішніх справ України в автоматичному режимі отримує з відповідних реєстрів, порядок створення та/або доступ до яких слід визначити у проекті Закону, інформацію про: медичну довідку (висновок) лікувально-консультативної комісії про відсутність у заявника медичних протипоказань для володіння зброєю, паспортні дані громадянина України, Договір страхування (у разі наявності в такої особи

цивільної вогнепальної зброї у власності) та індивідуальний податковий номер (крім випадків законної відмови заявника від його отримання).

Доповнення проєкту Закону нормами щодо заборони вимагати від суб'єкта звернення документів або інформації, які перебувають у володінні суб'єкта надання послуги, або у володінні державних органів (довідки про відсутність судимості, медичні довідки, поліси страхування тощо), та отримання суб'єктом надання послуги цієї інформації з відповідних реєстрів у автоматичному режимі дозволить зменшити строки розгляду матеріалів та знизити навантаження як на суб'єкт звернення, так і на суб'єкт надання послуги.

17. У абзаці шостому частини першої статті 20 проєкту Закону необхідно виправити технічну помилку, замінивши слово «шостій» на «сьомій».

18. На наш погляд, підстави для призупинення дії Посвідчення власника зброї та відновлення його дії, які наведені у статті 21 проєкту Закону, не повною мірою співвідносяться між собою.

Так, згідно з пунктом 6 частини третьої статті 21 проєкту Закону дія Посвідчення власника зброї відновлюється за умови надання власником зброї необхідних документів для продовження дії дозволу у порядку та строки, встановлені статтею 20 цього Закону, а також після завершення цих строків, у разі прийняття судом рішення в порядку окремого провадження про встановлення факту поважності причин недотримання такого строку.

Однак, такої підстави для призупинення дії Посвідчення власника зброї не наведено у першій частині цієї статті. З іншого боку, не продовження протягом встановленого строку Посвідчення власника зброї є самостійною підставою для припинення його дії згідно з пунктом 1 частини 5 статті 21 проєкту Закону.

Також, відповідно до пункту 5 частини першої статті 21 проєкту Закону дія Посвідчення власника зброї призупиняється в разі ненадання зброї, яка перебуває у власності, з метою огляду її технічного стану та контрольного відстрілу для формування кулегільзотеки.

Однак, частина третя статті 21 проєкту Закону не передбачає умов, за яких дія Посвідчення власника зброї, призупинена з цих підстав, підлягає відновленню.

На наш погляд, якщо за результатами огляду технічного стану зброї буде встановлено факти незаконної зміни її конструкції, технічних характеристик або маркувальних позначень, а також за умови виявлення поломок, дефектів, що негативно впливають на безпеку використання зброї, то за цією підставою дія Посвідчення власника зброї повинна призупинятися до усунення виявлених невідповідностей або прийняття іншого рішення щодо зброї або її власника відповідно до законодавства.

У зв'язку з цим пропонуємо пункт 5 частини першої статті 21 проєкту Закону доповнити словами «або отримання за результатами огляду довідки про

невідповідність технічного стану зброї встановленим законодавством вимогам безпеки або технічним вимогам».

Крім того, положення статті 21 проекту Закону не враховують надану суду можливість позбавляти осіб права на володіння цивільною вогнепальною зброєю та бойовими припасами до неї під час притягнення до адміністративної відповідальності. Такий механізм пропонується проектом Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї».

У зв'язку з цим частину першу статті 21 проекту Закону слід доповнити новим пунктом 8 наступного змісту:

«8) набрання законної сили рішенням суду про позбавлення особи права на володіння цивільною вогнепальною зброєю та бойовими припасами до неї.».

У свою чергу, пункт 6 частини третьої статті 21 проекту Закону пропонуємо викласти у такій редакції:

«6) закінчення строку позбавлення права на володіння цивільною зброєю та бойовими припасами до неї, встановленого рішенням суду;».

Частину третю статті 21 проекту Закону пропонуємо доповнити новими пунктами 8, 9 такого змісту:

«8) надання зброї з метою огляду її технічного стану та контрольного відстрілу для формування кулегільзотеки;

9) надання довідки про відповідність технічного стану зброї встановленим законодавством вимогам безпеки, або технічним вимогам.».

19. Пункт 5 частини п'ятої статті 21 проекту Закону, який передбачає підстави припинення дії Посвідчення власника зброї, виданого фізичній особі, пропонуємо викласти в такій редакції:

«5) притягнення власника зброї до кримінальної відповідальності;».

Вказане обґрунтовується тим, що припинення дії Посвідчення власника зброї за вчинення адміністративних правопорушень і, як наслідок, вилучення зброї, може вважатися справедливою мірою покарання лише у випадках, коли це прямо передбачено у санкції відповідної статті Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

20. Пункт 8 частини п'ятої статті 21 проекту Закону пропонуємо викласти в такій редакції:

«8) не продовження протягом року терміну дії Договору страхування або не укладення нового Договору страхування в зазначений строк (у разі наявності у такої особи цивільної вогнепальної зброї у власності);».

На нашу думку, зазначена норма потребує уточнення, оскільки припинення дії Договору страхування є підставою для призупинення дії Посвідчення власника зброї (пункт 7 частини першої статті 21 проекту Закону).

21. З пунктів 12, 13 частини п'ятої статті 21 проекту Закону необхідно виключити слова «або бойових припасів до неї», оскільки в розумінні статті 1

проекту Закону носити і транспортувати можна лише зброю. Термін «носіння (транспортування) бойових припасів» проектом Закону не передбачено.

Крім того, припинення дії Посвідчення власника зброї за транспортування або носіння бойових припасів у стані сп'яніння не може вважатися справедливою мірою покарання, адже бойові припаси самі по собі не становлять загрози суспільству.

22. Оскільки, на нашу думку, короткоствольна зброя потребує особливих умов зберігання для унеможливлення її використання в протиправний спосіб, пропонуємо частину першу статті 28 проекту Закону доповнити новим реченням такого змісту:

«Цивільна вогнепальна зброя категорії С, яка належить фізичним особам, не може зберігатися за місцем проживання чи іншого володіння власника та повинна бути передана на зберігання в стрілецький тир або стрільбище».

23. Частину шосту статті 30 проекту Закону пропонуємо викласти в такій редакції:

«6. За огляд технічного стану зброї та її контрольний відстріл для кулегільзотеки з власників вогнепальної зброї стягується плата в розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України».

Пропозиція обумовлюється тим, що в процесі огляду технічного стану зброї, її контрольного відстрілу, а також внесення відповідної інформації, у тому числі й зображень слідової інформації, до автоматизованого криміналістичного обліку, а також подальшого її аналізу та зберігання використовується високовартісне експертне аналітичне обладнання, витратні матеріали та програмне забезпечення, котре, у свою чергу, потребує постійного оновлення та технічного обслуговування.

Витрати держави на ці процеси суттєво перевищують вартість платних послуг із видачі посвідчень відповідними підрозділами Міністерства внутрішніх справ України, проведення медоглядів закладами охорони здоров'я, проведення навчання поводженню зі зброєю навчальними закладами, проведення оглядів технічного стану транспортних засобів відповідними суб'єктами господарювання тощо. При цьому всі вищезазначені послуги надаються виключно на платній основі.

24. Частину третю статті 31 проекту Закону викласти в такій редакції:

«3. Власники зброї категорії В мають право носити її поза місцями, визначеними в частині другій цієї статті».

На наше переконання, оскільки травматична зброя не є летальною за умови її використання з дотриманням правил експлуатації, тому обмеження її носіння є недоцільним.

25. Частину сьому статті 37 проекту Закону слід викласти в такій редакції:

«7. Власники зброї категорій D та E мають право самостійно для власних потреб (без права збуту або будь-якого відчуження на користь інших осіб) споряджати бойові припаси для цієї зброї, якщо ці бойові припаси не є забороненими в цивільному обігу. Спорядження бойових припасів дозволяється

лише за допомогою ініціюючих елементів (капсулів) та металевих речовин (порохів), що придбані в магазинах, які мають відповідну ліцензію на виробництво та ремонт цивільної зброї і бойових припасів до неї, торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї».

Зазначена пропозиція обумовлена необхідністю розрізнення термінів «виробництво бойових припасів» та «спорядження бойових припасів».

26. Відповідно до частини третьої статті 40 проєкту Закону складання практичного іспиту зі стрільби фіксується за допомогою відеозапису, який вноситься до Реєстру.

Оскільки реалізація цього положення потребуватиме значних коштів, наприклад, для забезпечення діяльності серверів, придбання матеріальних носіїв інформації, здатних зберігати відеозаписи складення іспиту кожної особи, бажаної отримати посвідчення власника зброї, пропонуємо зазначену норму виключити.

27. Статтею 41 проєкту Закону передбачається, що іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України, мають право придбавати цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси до неї. Після набуття такої зброї або бойових припасів у власність іноземцем або особою без громадянства, ця зброя вважається тимчасово ввезеною, про що робиться відповідний запис у Реєстрі. Строк перебування тимчасово ввезеної цивільної вогнепальної зброї або бойових припасів, які належать іноземцям або особам без громадянства, на території України не може перевищувати тридцяти календарних днів. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України, мають право тимчасово користуватися зброєю та бойовими припасами категорій В, С, D, E на умовах тимчасового отримання зброї, яка належить стрілецьким спортивним організаціям, під час участі у спортивних змаганнях, спортивних заняттях і тренуваннях, а також на умовах отримання зброї у прокат у стрілецькому тирі чи на стрільбищі без наявності посвідчення власника зброї.

З огляду на зазначене повідомляємо, що відповідно до частини першої статті 26 Конституції України, частини першої статті 3 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, – за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Стаття 1 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» розмежує статус іноземців, які перебувають на території України на законних підставах, які постійно або тимчасово проживають на території України, або тимчасово перебувають в Україні. Документами, що посвідчують особу та підтверджують спеціальний статус іноземця та особи без громадянства, які постійно чи тимчасово проживають в Україні є відповідно посвідка на постійне проживання чи посвідка на тимчасове проживання, якщо інше не встановлено законом. При цьому зазначаємо, що іноземці та особи без

громадянства, які перебувають на території України протягом дії візи або на період, установлений законодавством чи міжнародним договором України, або якщо строк їх перебування на території України продовжено в установленому порядку, є іноземцями та особами без громадянства, які тимчасово перебувають на території України.

Як наслідок, стаття 41 проєкту Закону потребує доопрацювання щодо уточнення підстав перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, а також з урахуванням строків дії посвідки на постійне проживання (10 років) чи посвідки на тимчасове проживання (один рік), візи (90 днів) щодо строку перебування тимчасово ввезеної цивільної вогнепальної зброї або бойових припасів, які належать іноземцям або особам без громадянства на території України.

28. Відповідно до пункту 1 розділу «Перехідні та прикінцеві положення» проєкту Закону цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

На наш погляд, зазначений строк є недостатнім для підготовки нормативно-правових актів, передбачених проєктом Закону, що може спричинити правову невизначеність у сфері поводження зі зброєю.

Пропонуємо збільшити строк набрання чинності Закону до одного року.

29. Пункт 5 розділу «Перехідні та прикінцеві положення» проєкту Закону пропонуємо викласти в такій редакції:

«5. Особи, які на день набрання чинності цим Законом, зберігають цивільну вогнепальну зброю, бойові припаси, основні частини зброї за відсутності дозволу, зобов'язані протягом року отримати Посвідчення власника зброї, відповідну категорію зброї та технічний паспорт на кожну одиницю такої зброї. Особи, які на день набрання чинності цим Законом зберігають заборонені до цивільного обігу вогнепальну зброю, бойові припаси до неї, частини зброї та додаткове обладнання до зброї, зобов'язані у шестимісячний строк здати їх до найближчого органу Міністерства внутрішніх справ за місцем проживання з компенсацією їх вартості з урахуванням зносу».

Зазначена пропозиція обумовлюється стислим терміном отримання Посвідчення власника зброї (протягом шести місяців), а також неврегульованістю питання подальшого поводження з речами та предметами, які буде визнано забороненими в обігу після набрання чинності проєктом Закону.

30. Підпунктом 7.8 проєкту Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання», виклавши абзац третій частини другої статті 2 в новій редакції, відповідно до якої дія цього Закону не поширюється на міжнародні передачі не в рамках Державного оборонного замовлення цивільної вогнепальної зброї категорій В, С, Д, Е, основних частин та бойових припасів до неї, засобів зменшення гучності пострілу чи іншого

додаткового обладнання до цивільної вогнепальної зброї, якщо відомості про дозвіл на їх передачу містяться в Єдиному державному реєстрі цивільної зброї.

Пропонуємо викласти зазначену норму в такій редакції:

«7.8. У Законі України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 23, ст.148) абзац третій частини другої статті 2 викласти в такій редакції:

«міжнародні передачі не в рамках Державного оборонного замовлення цивільної вогнепальної зброї категорій В, С, D, Е, основних частин зброї та бойових припасів до неї, засобів зменшення гучності пострілу чи іншого додаткового обладнання до цивільної вогнепальної зброї, якщо відомості про дозвіл на їх переміщення через державний кордон України містяться в Єдиному державному реєстрі зброї;».

Зазначена пропозиція обумовлена необхідністю уточнити назву дозволу, яка повинна відповідати іншим положенням цього проекту Закону.

31. Відповідно до пункту 10 розділу «Перехідні та прикінцеві положення» проекту Закону до набрання чинності Закону, яким буде визначений порядок спеціального обігу зброї, спеціальний обіг зброї та бойових припасів здійснюється в порядку, встановленому відповідними нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

На наш погляд, зазначений пункт підлягає виключенню, оскільки спеціальний обіг зброї встановлюється не лише відповідними нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України, а й відповідних державних органів, на балансі яких перебуває така зброя.

32. Розділ «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону пропонуємо доповнити новим пунктом такого змісту:

«10. Встановити, що термін «вогнепальна зброя», який міститься у нормативно-правових актах, прийнятих до набрання чинності цим Законом, вважається таким, що не включає цивільну вогнепальну зброю категорії В».

Зазначене обумовлюється тим, що на сьогодні травматична зброя не вважається вогнепальною зброєю, а є спеціальним засобом, а тому слід зберегти існуючі правила поведіння.

33. З метою однакового застосування термінів, які використовуються у проекті Закону, пропонуємо скрізь по тексту замінити слова «уповноважений орган Міністерства внутрішніх справи України» на «відповідний орган Міністерства внутрішніх справ України» у відповідних відмінках та множині.

Щодо проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (далі – проект Закону-1).

Проектом Закону-1, зокрема, пропонується внести зміни до пункту 5 частини першої статті 24 КУпАП у частині віднесення до адміністративних

стягнень позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину, зокрема, права на володіння цивільною зброєю та бойовими припасами до неї.

Звертаємо увагу, що термін «цивільна зброя та бойові припаси до неї» не відповідає терміну, який застосовується у тексті проекту Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» – «цивільна вогнепальна зброя та бойові припаси до неї», а тому повинен бути змінений.

Аналогічне зауваження стосується й змін, запропонованих до частини першої статті 25, статті 30, абзацу другого частини другої статті 190, абзацу другого частини другої та абзацу другого частини третьої статті 191 КУпАП.

Проектом Закону-1 пропонується викласти в новій редакції статтю 263 Кримінального кодексу (далі – КК) України, замінивши в частині першій слова «крім гладкоствольної мисливської» словами «крім цивільної вогнепальної зброї категорії D та бойових припасів до неї».

У той же час відповідні зміни до частини першої статті 201 та частин першої й третьої статті 262 КК України, в яких також використовується зазначене словосполучення, проектом Закону-1 не вносяться.

Крім того, звертаємо увагу, що відповідно до пункту 2 частини першої статті 8 проекту Закону в Україні заборонена для цивільного обігу та набуття вогнепальна зброя, яка створена шляхом переробки невогнепальної зброї, або вогнепальної зброї, в якій було замінено основні частини, що призвело до суттєвих змін властивостей такої зброї, якщо такі переробки та зміни проведено без ліцензії на виробництво та ремонт цивільної зброї і бойових припасів до неї, торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї.

Згідно із частиною другою статті 13 проекту Закону обліку в Єдиному державному реєстрі цивільної зброї підлягає не лише зброя всіх категорій, а й основні частини до неї, що мають ідентифікаційні номери.

Відповідно до пунктів а) та б) частини першої статті 5 Протоколу ООН кожна Держава-учасниця вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними, для визнання кримінальними злочинами умисно скоєної дії, пов'язаної з незаконним виготовленням вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї; незаконним обігом вогнепальною зброєю, її складовими частинами і компонентами, а також боєприпасами до неї.

Відповідно до частини першої статті 201 КК України визнаються кримінально-караними діяння, пов'язані з контрабандою частин вогнепальної нарізної зброї.

Незважаючи на це, авторами проекту Закону-1 не пропонуються відповідні зміни до КК України в частині запровадження кримінальної відповідальності за незаконні дії з основними частинами до вогнепальної зброї.

Згідно із чинною редакцією частини першої статті 263 КК України, кримінально-караними є діяння, пов'язані, зокрема, з носінням вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу.

Редакцією запропонованої проектом Закону-1 статті із частини першої виключається слово «носіння», натомість, стаття доповнюється новою частиною, яка передбачає відповідальність за порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї.

Звертаємо увагу, що внаслідок таких змін буде фактично, декриміналізовано діяння, пов'язані з незаконним носінням бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв, що є неприпустимим з точки зору забезпечення безпеки в державі та підтримання громадського порядку.

Крім того, на нашу думку, розмір санкції за порушення встановленого законодавством порядку носіння вогнепальної зброї, враховуючи загальну диспозицію цієї статті, не відповідає ступеню суспільної небезпеки такого діяння.

Ураховуючи викладене вважаємо, що проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4336) потребує доопрацювання.

Зважаючи на принципове підтримання Міністерством внутрішніх справ України проекту Закону України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4335), та надання до нього конкретних зауважень і пропозицій, які можуть бути враховані під час підготовки цього проекту Закону для розгляду Верховною Радою України у другому читанні, альтернативний до нього проект Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси» (реєстр. № 4335-1), а також пов'язаний з ним проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси» (реєстр. № 4336-1) Міністерством внутрішніх справ України не опрацьовувалися.

Заступник Міністра

Антон ГЕРАЩЕНКО